

8. LECKE: DÁNIEL AZ OROSZLÁNOK VERMÉBEN

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskola óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* J. Alberto Soggin: Bevezetés az Ószövetségbe, Kálvin Kiadó, 1999; Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995)

Dániel személye:

Dániel nevének jelentése: Isten az én ítélőm. Dániel azoknak az előkelő júdai ifjaknak egyike, akiket Babilonba hurcolt Nebukadneccar, babiloni király Jójákim, júdai király idejében, miután elfoglalta Jeruzsálemet. Az új lakhelyen új nevet és feladatot is kaptak a fiatalok. Dániel és társai kiemelkedő értelmi képességeit, bölcsességét a könyv az Istenbe vetett hittel hozza összefüggésbe. Dániel Istenhez való hűsége állhatatossága jutalmaként sok csodát él meg Istennel.

Dániel próféta könyve:

A könyv főszereplőjéről nevezték el a könyvet. Dániel könyve két elkülöníthető részből áll. A könyv első 6 fejezetében egyes szám harmadik személyben elmondott történeteket olvasunk. A történetek helyszíne: Babilon. Szereplői olyan fiatalok, akiket Babilonba hurcoltak el. A 7-12. fejezetekben pedig egyes szám első személyben elmondott látomásokat tartalmaz. A babiloni fogságba került fiatalok példája arról szól, hogy a fogságban, idegen környezetben is meg lehet és kell tartani Isten törvényét. Sőt Dániel történetei ennél többet is elmondanak: az Istenhez hűséges embert, aki nem hódol meg a bálványok előtt, aki Istent féli és nem az emberektől fél, azt az embert Isten megmenti a legreménytelenebb helyzetekből is. A könyv második felében olyan próféciákat olvasunk, amelyek az első két század apokaliptikájának minden vonását magán hordozza. A könyvben leírt látomásokról kiderül, hogy a világtörténelem alakulásában Isten terve valósul meg. Az Újszövetség gyakran idézi Dániel próféta könyvét.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Vajda Zsuzsanna – Kósa Éva: Neveléslélektan, Osiris Kiadó, Budapest, 2005.; Suzanne Vallières: Pszichotrükkök 9-12 éves korig, Libri Kiadó, Budapest, 2011).

Dániel történetében a kiskamaszok életéhez több kapcsolópontot is találhatunk. Az egyik ilyen a hűség. Ebben a korban – a szülőkről való leválás erősödik – és a kortársakhoz, kortárscsoportozás való kapcsolódás erősödik. Nincs teljes átpártolás még, de már nagyon fontos, hogy mit mond a csoport, mit várnak el. A korábbi órák ezeket az elvárásokat gyűjtötte össze a hittancsoport. Az elvárásokhoz a diákokban egy belső, sokszor ki nem adott félelem is kapcsolódik. Még az ötödikesekben jelen van a teljesítménykényszer, ami félelmet indukálhat a számukra. Úgy érezheti, hogy képtelen teljesíteni a szülők, felnőttek, vagy baráti csoportok elvárásait. Szintén félelmet okozhat az a sok testi változás, ami történik velük (különösen, ha erről nem tudnak beszélni). Dániel történetéből jó

kapcsolódási pont lehet a környezet elvárása – és a Dániel által érzett helyes út (Isten iránti hűség). Rámutathatunk arra, hogy Istennek ezeket a félelmeket – másoknak ki nem mondott kétségeket is elmondhatjuk és kiadhatjuk.

A másik fontos kapcsolópont a megfélemlítés lehet. Ez is egy lehetséges tapasztalat a diákok számára (sajnos). Dánielt megfélemlítéssel akarták Istenbe vetett hitétől eltántorítani. A serdülőt is megfélemlíthetik, akár idősebb tanulók, akár maga a családja vagy felnőttek is. (Testi – lelki megfélemlítés nemcsak az iskolában, de a családban is jelen lehet.) Dániel története jó példa és kiindulópont arra, hogy rámutassunk: Isten hatalmasabb a megfélemlítőktől is.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Félelem és feloldás, terheink és félelmeink Isten elé vitelének jelentősége.

Kognitív cél: Dániel történetének megismertetése.

Affektív cél: Gyermeki félelmek és a félelem feloldás érzelmi tényezőinek a feltárása. Az ima mint Isten előtti „ventilláció”.

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a gyermekek Isten előtt föl vállalják a félelmeiket és keressék (megéljék) az imádságban a félelem feloldásának élményét.

Az óra részei	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>1. Videó: Ha van rá lehetőség a gyerekek a hittanoktató vezetésével nézzék meg a Micimackóból az Apacuka szörnyek című dalbetétet, amely a félelmeket ábrázolja ki álomszerűen: https://www.youtube.com/watch?v=kiqcF7-s58w</p> <p>A hittanoktató beszélgesen a gyerekekkel arról, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kik azok az Apacuka szörnyek? • Valójában mitől félt Micimackó? <p>2. Saját félelmek:</p> <p>Minden gyerek kapjon egy félbe/negyedbe vágott írólapot, amire rajzolja le a saját „Apacuka szörnyét”. Azt a dolgot, amitől a legjobban fél. (Nem szabad rá nevet írni!) A lapokat összehajtva gyűjtsétek össze egy sapkába. Majd néhányan húzzanak találmásra egy-egy rajzot a sapkából. Mondják el, mit látnak rajta, és vajon miért lehet ez félelmetes valakinek. Ha a feladat így nem megoldható, akkor csak beszélgeszenek arról ki mitől fél a legjobban.</p>	<p>internet Félelmek – azok kivetítése és kezelése</p> <p>Felismerni a félelem tárgyát, okát</p>

	<p>(Ha olyan csoportról van szó, ahol a bizalom nem teljes egészében jelenik meg, akkor nem kell kihúzni és megbeszélni a félelmeket. Sokkal inkább általánosságban beszélgetni arról, hogy mit tesznek a félelem ellen a gyerekek.)</p> <p>3. Beszélgetés: Mit szoktak tenni a gyerekek, amikor félnek? Miért „hatékony módszer” az imádság a félelem ellen?</p>	Félelem elleni stratégiák
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>A történet megismerése után</p> <p>1. Beszélgetés:</p> <p>Gyűjtsék össze a gyerekek, hogy mit tudunk Dánielről a bibliai történet alapján! Dániel is félelmetes helyzetbe került Dárius király udvarában.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vajon mitől kellett félnie? • Olvassák el a gyerekek a bevezető résszel együtt a történetet! • Majd számozással jelöljék a gyerekek önállóan a munkafüzet válaszlehetőségeit! <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 1-2. feladat</p> <p>2. Pantomim játék:</p> <p>Milyen érzések, indulatok dolgoztak a kormányzóknak és főkörményzóknak? Játsszák el a gyerekek milyen arcot vágtak, amikor találtak Dániellel? Hogyan fogadták a köszönését? És ha valamivel megbízta őket, arra vajon hogyan reagáltak? És hogyan reagálhatott mindegyikük Dánielre?</p> <p>Gondolkodjanak el közösen azon, hogy miért nem teljesítette Dániel a királyi parancsot?</p> <p>Kapcsolódó feladat: tankönyv, feladattár</p> <p>4. Beszélgetés:</p> <p>Miről szólhatott Dániel mindennapi imája? Néhány mondatos ima önálló megfogalmazásával a gyerekek azonosulhatnak Dániel hitével. A feladatot úgy is lehet értelmezni, hogy csak imatémákat sorolnak fel a gyerekek. Helyezzük ezeket az imakéréseket egy kosárba, vagy az</p>	

	<p>imadobozba. Az óra végén közösen lehet a leírt témákért imádkozni.</p> <p>Dávid zsoltárát, az 57. zsoltárt ismernie kellett Dánielnek is. Talán fejből is tudta. A 3–7. versek feltűnően hasonlítanak Dániel helyzetére.</p> <p>Aláhúzással keressenek párhuzamokat a gyerekek. Keressék meg a zsoltárversekben rejlő közmondást is. Ebből a Zsoltárból való az óra aranymondása is:</p> <p><i>Magasztallak, Uram, a népek közt, ...mert szereteted az égig ér, hűséged a magas fellegekig. (Zsolt 57,10–11)</i></p> <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 3-5. feladat</p> <p>5. Ének: Református énekeskönyv 264. dicséret 5. versszak: „Áldjad az Úr nevét...” Énekeljétek úgy a dicséretet, mintha Dániel énekelné a nyitott ablaknál.</p>	
<p>Házi feladat</p>	<p>1. Az „Amikor választani kell” c. lecke kapcsán az egyházi iskolákban már korábban megkezdett „élet-napló” folytatása.</p> <p>Kérjük meg a gyerekeket, hogy 1 vagy 2 hétig újra vezessék a naplójukat, úgy hogy este az imádság előtt írják föl címszavakban a fő témákat, amiért imádkozni szeretnének. Ha akarnak, akár teljes imádságot is megfogalmazhatnak és leírhatnak minden napon.</p> <p>2. Kiselőadás készítése a következő órához: Keressetek az interneten képeket, adatokat az ókori Asszíriáról, Ninivéről.</p>	<p>Az eredeti feladat leírása: „Kérjük meg arra a tanulókat, hogy egy hétig vezessenek naplót, amelyben azt jegyzik fel, hogy milyen helyzetekbe kerültek a hét során, amikor a hitükről volt szó. Írják le azt is, hogyan érezték magukat ezekben a helyzetekben és mi befolyásolta őket a döntésükben. Természetesen a naplót nem kötelező megmutatni a többieknek.</p>

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-daniel-lions/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/daniel-lions/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/moody-daniel-lions/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/rg-daniel/>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 41-43. oldal

A képen látható:

Mozaikkép másolata: perzsa katonák

Tematikus illusztratív kép: Dániel imádkozik

Mozaik kép másolata: oroszlánok

A szöveg: Csapdahelyzet

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

Mozaikkép másolata:

- Olvassátok el a kék alapú szöveget!
- Nézzétek meg, milyenek voltak a perzsa katonák!
- A mozaikképeket apró kőből, kavicsokból, színes kerámiadarabokból állítják össze, gyakran díszítik vele a templomok falait vagy más épületeket. Láttál-e már ilyet valahol?

Tematikus illusztratív kép:

Kit ábrázol a kép? Mit csinál a képen látható férfi? Hol zajlik az esemény?

Ki és miért leselkedik az ajtónál? Ki lehet ő?

Mozaik kép másolata:

Mit gondolsz, miért díszítették az épületek falait oroszlánokkal? Mit jelképez az oroszlán? Nézz utána a Jelképtárban!

2. Szövegelemzés

Hol játszódik a történet?

Kik a szereplők?

Hogy hívják Perzsia királyát? Tudsz-e valamilyen szólás-mondást róla?

Ki volt Dániel? Milyen származású? Hogyan kerülhetett Perzsiába? Milyen tisztségben volt a király mellett?

Miben különbözött a hite a többiekétől? Honnan tudjuk? Nézd meg a képet! Mit tesz Dániel?

Miért irigykedtek a kormányzók Dánielre?

Mit találtak ki? Milyen cselhez folyamodtak?

Mit tett a király? (Mit érzett a király és miért aggódott? Mi történt Dániellel?)

Miért tartottak oroszlánokat, és miért tartották őket veremben? (Olvassátok el a Tudod-e? - részt!)

Mi történt az oroszlánok vermében Dániellel? Miért nem tépték szét őt az éhes oroszlánok?

Miért örült a király, amikor látta, hogy Dániel él?

Mi történt az irigykedő kormányzókkal?

Voltál-e már olyan helyzetben, mintha az „oroszlánok vermében” volnál? Meséld róla, ha akarsz! Mit tettél?

Mi számodra a legérdekesebb, legmegdöbbentőbb ebben a történetben? Miért?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Magasztallak, Uram, a népek közt, mert szereteted az égig ér, hűséged magas fellegekig.”

Mit jelent a magasztalás kifejezés? Keress szinonimákat!

Miért magasztalja az Urat a zsoltáros?

Te is mondj egy imát, melyben magasztalod az Urat, mert szeret és segít téged!

EGYÉB ÖTLETEK

1. Drámapedagógiai feldolgozás: oroszlánok eljátszása

Aktívabb, nehezebben fegyelmezhető csoport esetén lehet használni az "időlassítást" vagy "képkockázást", vagyis azt, hogy nem engedjük meg nekik, hogy maguktól mozogjanak, hanem azt kérjük, hogy dermedjenek bele egy pillanatfelvételbe, amiknek a leírását mindig megadjuk előre, majd továbblépünk a következőre. Pl. hogy nézik az oroszlánok a verem szélére állított Dánielt? Most beesik Dániel, hogy állnak? Most bedobják a többi embert. stb.

2. Maszkos szerepjáték: Elkészíthető órán egy egyszerű oroszlánálarc (az ajánlott linkről több oroszlánálarc sablonja is letölthető). Ezekkel el lehet úgy a történetet játszani, hogy Dárius, Dániel és néhány katona mellett a többiek oroszlánok legyenek. (Idő szűkében a játék maszk nélkül, erőteljes mimikával és mozgásokkal is megoldható.)

<http://www.nyirkapapirvallalat.hu/sablonok/szerepjatekalarc>

3. Imádkozás: Az órán (vagy az órára otthon) imadoboz készíthető, amibe bárki bedobhatja a csoportból az imakéréseit. Őszinte, nyílt kéréseket lehet így megfogalmazni, akár névtelenül is.

4. Imádságra nevelés: Imádság nehéz élethelyzetben

a) Előkészítés

- Négyfős csoportokat alkotunk.
- Feladatutasítás:
- Írjatok egy imádságot a képen látható fiatal nevében.

b) Közös imádság írása

- Feladatutasítás:
- Írjunk egy közös imádságot a kiscsoportok imádságaiból. Alakítsuk át úgy, hogy ti is elmondhassátok.
- Írjuk a táblára.

c) Imádkozás

- Feladatutasítás:
- Közösen olvassuk el az imádságot.

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

3. feladat:

„Az alábbi képjelek közül válaszd ki azt, ami beletartozhat egy imádságba! Indokold is a válaszod!”

Instrukció:

Dániel imádságának megfogalmazásához érdemes előbb összeszedni azt a gyerekekkel, hogy mi mindent szoktunk belevenni egy imádságba.

4. feladat:

„Olvasd el az 57. zsoltár 3-7. verseit, és húzd alá azokat a gondolatokat, amelyek különösen igazak Dánielre is...A zsoltár egyik gondolata közmondássá vált a magyar nyelvben. Írd le úgy, ahogy te ismered!”

Instrukció:

A megoldás a következő közmondás: „Aki másnak vermet ás, maga esik bele.”

5. feladat.

Nehéz helyzetben te hogyan imádkoznál Istenhez? Fogalmazz meg egy személyes imádságot rajzban vagy írásban!”

Instrukció:

Ez a feladat, akár házi feladatként is adható.

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 121. zsolt.: Szemem a hegyekre vetem...

Református énekeskönyv: 273- dics. 1. 3. 7. 10. verse: Az Úr Istent magasztalom... (+BS)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az Ének: 96. 1.4-5. verse: Jöjj, szabadíts meg! dall. RÉ 241. dics. (+DU)